

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

DNR 2022-00632

SAMMANFATTNING

DIALOGFORUM E-KRONAN

DATUM: 2023-09-28

HANTERINGSKLASS: Ö P P E N

NÄRVARANDE: Johan Schmalholz, Riksbanken, ordförande
Elin Eliasson, Riksbanken
Viktor Möllborg, Riksbanken
Fredrik Rydbeck, Riksbanken
Elisabeth Nilsson, Riksbanken
Birgitta Söderlund Rietz, H & M
Johan Hörmark, SEB
Johan Ryer, Intergiro
Sofia Lindh Possne, Swedbank
Susanna Laurin, Stiftelsen Funka

Möte 9. Lagstiftningspaketet om digital euro

Detta nionde möte med e-kronans externa dialogforum handlade om EU-kommissionens lagstiftningspaket om digital euro. Den 28 juni 2023 lämnade EU kommissionen ett paket med tre förslag till förordningar som bland annat syftar till att ge lagstöd för inrättandet av en digital centralbanksvaluta i euro (digital euro)¹. Mötet handlade om utvalda delar av den första av de tre förordningarna – förordningen om inrättande av digital euro.

Inför mötet hade deltagarna fått frågeställningar kring distribution, styrmedel, affärsmodell och avgifter, tillgänglighet samt användning utanför euroområdet med läshänvisningar till de artiklar som särskilt berörde dessa områden.

Obligatoriskt för kreditinstitut men frivilligt för betaltjänstleverantörer – rätt avvägning eller inte?

EU-kommissionen föreslår att det skulle bli obligatoriskt för kreditinstitut men frivilligt för betaltjänstleverantörer att erbjuda digital euro.

Följande utmaningar med förslaget diskuterades:

- Förslaget är inte konkurrensneutralt då vissa betaltjänstleverantörer (kreditinstitut) åläggs att erbjuda digital euro medan det är frivilligt för övriga.
- Förslaget saknar tydliga incitament som bidrar till frivillighet och innovation för alla aktörer i distributionskedjan, inte minst incitament för slutanvändare.

¹ [EU:s lagstiftningspaket om digital euro - Regeringen.se](#)

- Det är utmanande att främja innovation och samtidigt tillhandahålla en samhällsnyttig tjänst.

Följande fördelar med förslaget diskuterades:

- Ett obligatorium för betaltjänstleverantörer och handel att erbjuda och ta emot digital euro kan vara nödvändigt för att säkerställa användning.
- Digital euro skapar möjlighet till innovation och kostnadsharmonisering på marknaden.

Fler digitala eurokonton hos olika betaltjänstleverantörer kan vara utmanande

Enligt lagförslaget ska en slutanvändare kunna öppna fler digitala eurokonton hos ett eller flera kreditinstitut och betaltjänstleverantörer.

Följande utmaningar med förslaget diskuterades:

- Förslaget kan medföra att det kan blir komplicerat att hantera informationsutbytet mellan de involverade parterna.
- Förslaget kan göra det svårt för slutanvändarna att få en överblick över innehavet i sin helhet.
- Även om ansvar för och administration av konton för digital euro delegeras från centralbanken till intermediärer så riskerar kostnaderna för systemet i sin helhet öka då kontroller ska utföras på olika ställen jämfört med en lösning med ett centralt konto. I synnerhet i händelse av kris och krig skulle en lösning med ett konto vara enklare att administrera.

Styrmedel nödvändigt men limiter kommer att begränsa användningen

EU-kommissionens förslag är att använda limiter som styrmedel för att begränsa användningen av digital euro.

Följande fördelar med förslaget diskuterades:

- Det är viktigt att det finns styrmedel för att begränsa innehavet av digital euro för att säkerställa den finansiella stabiliteten på marknaden. Utan styrmedel riskerar man att allmänheten hastigt flyttar sina tillgodohavanden på bankkonton från bankkonto till konton för digital euro i osäkra tider, så kallade "bank runs", eller vid lågräntemiljöer.
- Det är viktigt att utreda konsekvenserna av införande av olika typer av styrmedel samt förändringar av styrmedel över tiden.
- Det är viktigt med en funktion som ger information om användarens samlade behållning av digital euro.
- Det är rimligt med stöd för automatisk påfyllning respektive tömning av kontot för digital euro (vattenfall).
- Möjligheten för allmänheten att flytta sina pengar till digital euro kan förbättra konkurrensen.

Följande utmaningar med förslaget diskuterades:

- Det är viktigt för handeln att inte limiter i form av beloppsgränser försvårar möjligheten att kunna genomföra retur.
- Beloppsbegränsningar eller andra nya regler som skiljer sig från dagens betalsätt kan göra det svårt för konsumenterna att förstå sig på produkten.
- Limiter kan begränsa användningen av digital euro eller vilket skulle leda till problem i händelse av kris och samt begränsa innovationsmöjligheten.
- Det är oklart hur vattenfall ska fungera för de som inte kan eller vill öppna ett bankkonto dit överskottet kan flyttas.

Affärsmodellen skulle kunna ses över

EU-kommissionens förslag är att det ska vara gratis för privatpersoner att ansluta sig, skaffa och använda digital euros basfunktioner. Avgifter får dock läggas på handlarsidan men ECB ska kunna begränsa hur höga dessa avgifter får vara men med hänsyn till betaltjänstleverantörens kostnader och givet en rimlig vinstmarginal.

Följande fördelar med förslaget diskuterades:

- Ett tak på avgifter kan stimulera innovation kring hur distribution och användning kan ske effektivt.

Följande utmaningar med förslaget diskuterades:

- Handeln blir skyldig att ta emot digital euro och betala avgifter till betaltjänstleverantörer men saknar möjlighet att ta ut avgifter mot kunderna.
- Modellen liknar dagens modell för kort vilken vuxit fram över lång tid och det är inte givet att det är bäst i ett läge där man skapar något nytt. Ett alternativ som diskuterades var att digital euro skulle vara helt avgiftsfritt för köp på små belopp och att avgiften skulle vara en fast avgift per transaktion för större belopp.

Tillgänglighetsdirektivet bra men har inte införlivats

EU-kommissionens förslag är att kreditinstitut ska se till att d-euro är tillgänglig för människor med funktionshinder genom att uppfylla de tillgänglighetskrav som fastställs i det så kallade tillgänglighetsdirektivet (bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2019/882).

Följande fördelar med förslaget diskuterades:

- Om kommissionens förslag skulle innebära att tillgänglighetsdirektivet följs så vore det ett stort steg framåt.
- Det är viktigt att det finns en plan för de som inte kan eller vill vara kund hos kreditinstitut och att myndigheterna tar ett större ansvar än vad de gör idag. Lokala myndigheter kan vara en bra lösning.

Följande utmaningar med förslaget diskuterades:

- Tillgänglighetsdirektivet antogs 2019 men det finns fortfarande problem med efterlevnaden.
- Det måste bli tydligare vem som ska kontrollera att direktivet följs.
- Identifiering är den största utmaningen idag ur ett tillgänglighetsperspektiv och i kommissionens förslag ingår att digital euro ska stödja en framtida europeisk identitetsplånbok (European identity wallet) vilken är en utmaning då den fortfarande är under utarbetande.

Användning utanför Euro-området en politisk fråga

Kommissionens förslag är att betaltjänstleverantörer endast får distribuera den digitala euron till fysiska och juridiska personer som är bosatta eller etablerade i en medlemsstat som inte har euron som valuta om Europeiska centralbanken och den nationella centralbanken i den medlemsstaten har undertecknat en överenskommelse om detta. Då det inte rådde en enhetlig uppfattning vid mötet om konsekvenserna av att teckna respektive inte att underteckna en överenskommelse enligt ovan fördes mer allmänna resonemang i frågan.

Det konstaterades att tillgängliggörande av digital euro för svensk allmänhet i Sverige är en politisk fråga. En möjlig tolkning är att skrivningen är till för de medlemsländer som gärna vill ansluta sig till euron men som ännu inte uppfyller anslutningsvillkoren.

Det diskuterades att det sannolikt inte skulle vara särskilt tekniskt krävande för handlare verksamma inom EU att anpassa sina svenska betalningslösningar om man ändå gör detta inom euroområdet.

Deltagarna uppfattade det som otydligt hur betalningar i digital euro ska hanteras i de EU länder som inte infört euron och som väljer att inte teckna avtal med ECB. Det påtalades att det blir svårt för Sverige att ha en teknisk lösning för en eventuell framtida e-krona som i hög grad avviker från lösningen för digital euro då det skapar utmaningar med interoperabilitet och driver kostnader för betaltjänstleverantörer och handlare.

Det diskuterades att handlare har möjlighet att acceptera betalningar i andra valutor än SEK idag och att det kan komma att bli nödvändigt att kunna erbjuda möjlighet att betala i digital euro i Sverige för att inte tappa konkurrenskraft framöver.

Planering framåt

Nästa möte med dialogforumet är planerat den 30 november 2023. Detta antas vara det sista mötet med dialogforumet. Deltagare önskar att dialogen fortsätter, dock i en mer formaliserad form med representation av branschorganisationer, exempelvis integrerat i betalningsrådet. Deltagare påpekade att det finns en risk för att användarperspektivet försvinner om man bara pratar med branschorganisationerna via betalningsrådet och att det är viktigt att man inte tappar användarperspektivet.